

**MINISTERUL EDUCAȚIEI
ȘI CERCETĂRII
AL REPUBLICII MOLDOVA**

**AGENȚIA NAȚIONALĂ
PENTRU CURRICULUM ȘI
EVALUARE**

Raionul

Localitatea

Instituția de învățământ

Numele, prenumele elevului

ISTORIA ROMÂNILOR ȘI UNIVERSALĂ

PRETESTARE
CICLUL LICEAL

Profil arte

06 aprilie 2022

Timp alocat: 180 de minute

Rechizite și materiale permise: *pix cu cerneală albastră.*

Instrucțiuni pentru candidat:

- Citește cu atenție fiecare item și efectuează operațiile solicitate.
- Lucrează independent.

Îți dorim mult succes!

Punctaj acumulat _____

SUBIECTUL I (24 puncte)

Studiază sursele și realizează sarcinile propuse.

SURSA A.

Democrația în Atena lui Pericle era sinonimă cu autoguvernarea poporului, aceasta și se realiza prin participarea directă a tuturor cetățenilor la deciziile importante pentru comunitatea politică din care făceau parte. Însă noțiunea de cetățenie avea o semnificație aparte în democrația ateniană. Erau cetățeni atenieni numai bărbații adulți și liber, iar femeile, copiii, rezidenții străini și sclavii erau excluși. De fapt numai unul din zece locuitori ai Atenei se bucura de drepturile cetățenești.

(Marius-Ioan Tătar, *Democrația și participare politică*, Cluj-Napoca, 2021, p. 35)

SURSA B.

„Grecii, îndeosebi atenienii au fost primii care au produs ceea ce aș numi prima transformare democratică: de la ideea și practica guvernării de către cei puțini la ideea și practica guvernării de către cei mulți. Pentru greci supremul loc propice democrației era, desigur, statul–cetate”.

(Robert A. Dahl, *Democrația și criticii ei*, Iași, 2002, p. 9)

Nr	Item	Punctaj	
1.	Explică, în baza surse, termenul <i>democrație</i> . _____ _____ _____	L 0 1 2 3	L 0 1 2 3
2.	Determină, în baza surselor, două caracteristici ale democrației ateniene. _____ _____ _____	L 0 1 2	L 0 1 2
3.	Explică, în baza surselor și a cunoștințelor obținute anterior, cine erau cetățenii în Atena Antică. _____ _____ _____ _____ _____ _____ _____	L 0 1 2 3 4 5	L 0 1 2 3 4 5
4.	Compară opiniile expuse de autori privind elementul de noutate al democrației ateniene (sursele A și B). Argumentează răspunsul cu trimitere la surse. _____ _____ _____ _____ _____ _____ _____ _____ _____	L 0 1 2 3 4 5 6 7	L 0 1 2 3 4 5 6 7
5.	Exprimați-vă argumentat opinia cu privire la rolul democrației în societatea contemporană. _____ _____ _____ _____ _____ _____ _____ _____ _____	L 0 1 2 3 4 5 6 7	L 0 1 2 3 4 5 6 7

SUBIECTUL al II-lea (22 puncte)**Studiază sursa și realizează sarcinile propuse.**

„Faptul că Petru Rareș a aderat la coaliția creștină, semnând tratate de alianță cu Habsburgii, a constituit o altă cauză a expediției din 1538. Nemulțumită de conducerea autoritară și de politica externă promovată de Rareș era și marea boierime, care s-a pronunțat pentru înlăturarea sa din domnie. Și, în sfârșit, Petru Rareș a refuzat să plătească turcilor haraci (1538). Pentru toate acestea, „răzvrătitul” Rareș trebuia pedepsit. Inițial, Soliman intenționa să transforme Moldova în pašalâc, dar curând a renunțat la acest plan, dându-și seama că aceasta ar putea provoca complicații serioase politicii otomane în Europa”.

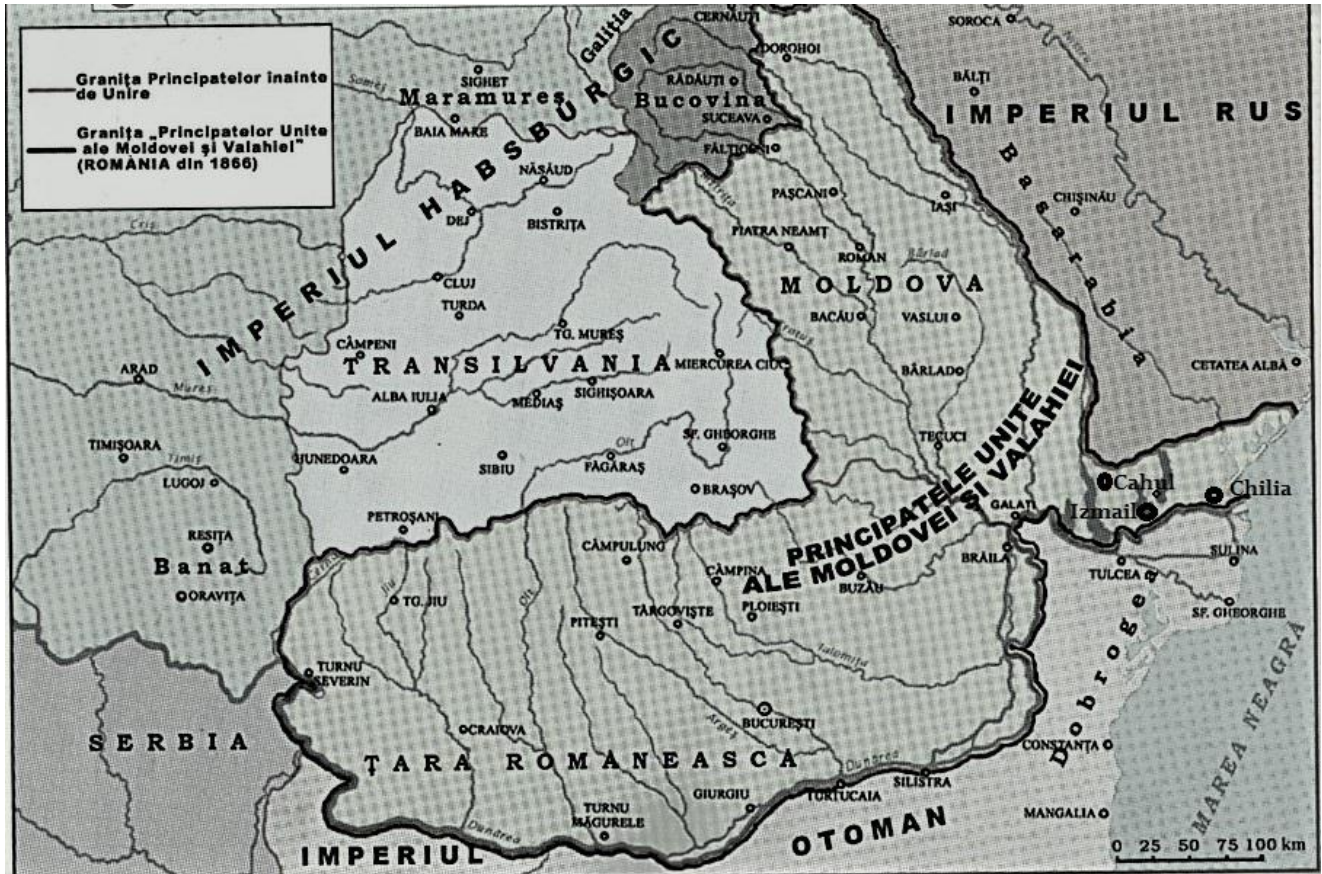
(*Ion Ieremia, Istoria românilor. Prelegeri*)

Nr	Item	Punctaj	
1.	Determină, în baza sursei, care erau planurile lui Soliman pentru Țara Moldovei. _____ _____ _____	L 0 1 2	L 0 1 2
2.	Identifică, în baza sursei, două cauze ale expediției lui Soliman în Țara Moldovei. 1. _____ _____ 2. _____ _____	L 0 1 2	L 0 1 2
3.	Determină atitudinea boierilor față de domnul Petru Rareș. Argumentează răspunsul cu trimitere la sursă. _____ _____ _____ _____ _____ _____ _____ _____	L 0 1 2 3 4 5	L 0 1 2 3 4 5
4.	Formulează o consecință a expediției lui Soliman în Țara Moldovei în anul 1538. Argumentează răspunsul cu trimitere la un fapt istoric. _____ _____ _____ _____ _____ _____ _____ _____	L 0 1 2 3 4 5 6 7	L 0 1 2 3 4 5 6 7
5.	Apreciază rolul lui Petru Rareș în istorie. Argumentează răspunsul. _____ _____ _____ _____ _____ _____	L 0 1 2 3 4 5	L 0 1 2 3 4 5

		6	6

SUBIECTUL al III-lea (19 puncte)

Studiază harta și realizează sarcinile propuse.

Nr	Item	Punctaj	
1.	Numește un eveniment istoric pentru care, harta propusă, poate servi ca sursă de informare. Argumentează răspunsul cu trimitere la harta și la cunoștințele obținute anterior.	L	L
		0	0
		1	1
		2	2
		3	3
		4	4
		5	5
		6	6
2.	Determină evenimentul prin care o parte a Basarabiei participă la procesul de unificare din 1859. Argumentează răspunsul cu trimitere la harta și la cunoștințele obținute anterior.	L	L
		0	0
		1	1
		2	2
		3	3
		5	5

		6	6
		7	7
3.	Stabilește, în baza hărții și a cunoștințelor acumulate anterior, o consecință a unirii Principatelor Române din anul 1859. Argumentează răspunsul.	L	L
		0	0
		1	1
		2	2
		3	3
		4	4
		5	5

SUBIECTUL al IV-lea (35 de puncte)

Studiază sursele A-C.

SURSA A. „Hotărârile conferinței de pace de la Paris din 1919–1920 și tratatele în care s-au exprimat pot fi privite prin prisma consecințelor lor atât în plan concret, cât și în cel al avansurilor înregistrate astfel în materia dreptului internațional. Din primul punct de vedere, a fost vorba de o veritabilă „pax americana”, vorbindu-se de „programul de pace” pe care președintele S.U.A., W. Wilson, l-a enunțat (expres) în mesajul său din 8 ianuarie 1919 și care va rămâne în istorie sub denumirea consacrată de „Cele paisprezece puncte”, care cuprindeau trei idei esențiale: *absoluta libertate a mărilor, crearea unei Societăți a Națiunilor și transformarea Europei pe baza principiului naționalităților*. O construcție juridico-internațională novatoare și expresivă, constituită din cele 5 tratate încheiate de Puterile aliate și Puterile asociate cu: Germania (Versailles, 28 iunie 1919), Austria (Saint Germain, 10 septembrie 1919), Bulgaria (Neuilly-sur-Seine, 27 noiembrie 1919), Ungaria (4 iunie 1920) și Turcia (Sèvres, august 1920), având ca „frontispiciu Pactul Societății Națiunilor” (prin cele 26 articole ale sale), instituție care urmărește consolidarea păcii internaționale.”

(Mircea Duțu, *Tratatele de Pace din 1919-1920 și rolul lor în dezvoltarea dreptului internațional. Un secol de drept al păcii și cooperării interstatele*, în: Studii și cercetări juridice, nr. 2, p. 165)

Notă: frontispiciu - prima pagină a unei cărți, care, pe lângă titlul poartă adesea numele autorului, gravure simbolizând cuprinsul lucrării; partea de sus de pe prima pagină a unui ziar, curpinzând titlul și unele indicații.

SURSA B: „Art. 1. Înaltele părți contractante (Franța, SUA, Germania, Marea Britanie, Canada, Australia, Noua Zeelandă, Uniunea Sud-Africană, Irlanda, India, Italia Japonia, Polonia, Cehoslovacia) declară solemn, în numele popoarelor lor respective, că condamnă recursul la război pentru reglarea diferendelor internaționale și renunță la el ca instrument de politică națională în relațiile lor mutuale”.

(*Pactul Briand-Kellogg*, Paris, 27 august 1928)

SURSA C: Președintele Republicii Elene, Maiestatea Sa Regele României, președintele Republicii Turce și Maiestatea Sa regele Iugoslaviei (...) au hotărât să încheie un Pact de Înțelegere Balcanică. Art. 1. Grecia, România, Turcia și Iugoslavia își garantează mutual în fața unor împrejurări de natură să atingă interesele lor, așa cum sunt definite prin acest Pact. Ele se obligă să nu întreprindă nici o acțiune politică față de orice altă țară balcanică, nesemnatară a pactului, fără avizul mutual

